

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului depus de Asociația Obștească „ADOR ORAȘUL MEU”,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Obștească „ADOR ORAȘUL MEU” împotriva Comisiei Electorale Centrale privind anularea în parte a hotărârii nr. 3125 din 18 octombrie 2024, obligarea emiterii actului administrativ favorabil,

împotriva încheierii din 22 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3r-238/24
NR. PIGD 2-24119461-01-3r-24102024)*

Importanța respectării termenului de depunere a contestației în materie electorală și efectele juridice ale nerespectării acestui termen.

Curtea de Apel Chișinău, jud. Gh. Mîra, Gr. Dașchevici, A. Bostan

25 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Asociația Obștească „ADOR ORAȘUL MEU”

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 22 octombrie 2024, Asociația Obștească „ADOR ORAȘUL MEU” a depus la Curtea de Apel Chișinău acțiunea împotriva Comisiei Electorale Centrale privind anularea în parte a hotărârii nr. 3125 din 18 octombrie 2024 și obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

2. În motivarea acesteia reclamanta a indicat că, Asociația Obștească „ADOR ORAȘUL MEU” a înaintat Comisiei Electorale Centrale o cerere privind acreditarea a șase persoane în calitate de observatori naționali pentru monitorizarea referendumului republican constituțional și alegerilor prezidențiale din 20 octombrie 2024.

3. Prin hotărârea Comisei Electorale Centrale nr. 3125 din 18 octombrie 2024, au fost acreditate doar două persoane: Parinov Alexsandr și Telpiz Ivan.

4. În opinia reclamantei, Comisia Electorală Centrală a adoptat un act ilegal, a interpretat eronat situația de fapt, a aplicat prin analogie legislația electorală, violând astfel principiile fundamentale ce constă în independența observatorilor rolul căreia este fundamental de a observa, identifica și sesiza acțiuni ce pun în pericol legalitatea procesului electoral.

5. Potrivit demersului și hotărârii Comisiei Electorale Centrale este stipulat clar: Asociația Obștească „ADOR ORAȘUL MEU” a înaintat Comisiei Electorale Centrale o cerere privind acreditarea a șase persoane în calitate de observatori naționali pentru monitorizarea referendumului republican constituțional și alegerilor prezidențiale din 20 octombrie 2024.

6. Astfel, Comisia Electorală Centrală era obligată să înregistreze în calitate de observatori pe Grușin Iuri, Mișin Serghei, Șioilița Tudor și Bessarab Ivan. Or, cetățenii menționați nu cad sub incidența pct. 4 din Regulamentul privind statutul observatorilor și procedura de acreditare a acestora.

7. Reclamanta a indicat că, într-o manieră extrem de gravă, Comisia Electorală Centrală aplică asupra cetățenilor Grușin Iuri, Mișin Serghei, Șioilița Tudor și Bessarab Ivan prevederile pct. 25 din Regulamentul privind statutul observatorilor și procedura de acreditare a acestora care prevede că, în exercitarea atribuțiilor, observatorii sunt obligați: să fie imparțiali și să nu-și exprime părerile personale sau preferințele vizavi de anumiți concurenți electorali/participanți la referendum sau privind unele probleme ce apar în procesul alegerilor. Or cetățenii indicați nu au încălcat nici o atribuție/obligație de observator, fiindcă aceste prevederi din Regulament la care face referire Comisia Electorală Centrală sânt aplicabile observatorilor acreditați, nu și candidaților la funcția de observator care inițiază să se înregistreze.

8. Reclamanta a subliniat că, cetățenii Grușin Iuri, Mișin Serghei, Șioilița Tudor și Bessarab Ivan, nu erau subiecți ca în privința lor să fie aplicat pct.25 din Regulamentul privind statutul observatorilor și procedura de acreditare a acestora.

9. De asemenea reclamanta a susținut că, pe lângă faptul că Comisia Electorală Centrală a interpretat eronat legislația prin sintagma „efectuează acțiuni politice”, concomitent a adus atingeri în dreptul constituțional cetățenilor menționați și anume a violat dreptul fundamental garantat de art.32 alin.(1) din Constituție, potrivit căruia, oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil.

10. Într-o altă ordine de idei refuzul Comisiei Electorale Centrale de a acredita observatorii solicitați este susținut de ideea că aceste persoane „efectuează acțiuni politice active pe rețele sociale”.

11. În opinia reclamantei această afirmație invocată de Comisia Electorală Centrală este una extrem de vagă, neclară, și induce în eroare participanții la acest raport administrativ.

12. Prin urmare, imputarea faptei de „acțiuni politice” cetățenilor Stucalov Aleksandr; Serghei Mișin; Tudor Șioilița; Ivan Basarab fără ca expresia „acțiuni politice” să fie utilizată de vreun act normativ, constituie o concluzie total eronată.

13. La caz, reclamanta a indicat că nu există temei legal de a refuza patru observatori înaintați de Asociația Obștească „ADOR ORAȘUL MEU”.

14. Reclamanta a mai invocat că, Codul administrativ în art. 31 prevede că, actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise

trebuie să fie motivate. Prevederile legale consacră că motivarea actului administrativ trebuie să rezulte din prevederea legii. Iar la caz, Comisia Electorală Centrală refuză acreditarea observatorilor, fără temeiuri plauzibile, neprevăzute de lege, inventate pentru a interzice Asociației Obștești „ADOR ORAȘUL MEU”, să-și exercite drepturile sale.

15. Într-o altă ordine de idei, reclamanta a indicat că, în cazul dat, Comisia Electorală Centrală a refuzat nemotivat înregistrarea a patru cetățeni pregătiți de Asociația Obștească „ADOR ORAȘUL MEU”, în calitate de observatori cu sarcina de a observa obiectiv legalitatea procedurii electorale produs la 20.10.2024, prin care creează bănuiala rezonabilă că anumite acțiuni electorale au fost planificate spre fraudă, iar lipsirea nejustificată a cetățenilor competenți să constate fraudă a avut drept scop atingerea rezultatului de fraudă propus inițial în mod tacit.

16. Reieșind din cele expuse, Asociația Obștească „ADOR ORAȘUL MEU” a solicitat anularea hotărârii Comisei Electorale Centrale nr. 3125 din 18 octombrie 2024, în partea refuzului de a acredita observatorii Grușin Iuri, Mișin Serghei, Șioilița Tudor și Bessarab Ivan; obligarea Comisiei Electorale Centrale să acrediteze în calitate de observatori pe: Grușin Iuri, Mișin Serghei, Șioilița Tudor și Bessarab Ivan.

17. Prin încheierea din 22 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibilă, în temeiul art.207 alin.(2) lit. d) din Codul administrativ, acțiunea în contencios administrativ electoral înaintată de Asociația Obștească „ADOR ORAȘUL MEU” împotriva Comisiei Electorale Centrale privind anularea hotărârii Comisei Electorale Centrale nr. 3125 din 18 octombrie 2024, în partea refuzului de a acredita observatorii Grușin Iuri, Mișin Serghei, Șioilița Tudor și Bessarab Ivan cu obligarea Comisiei Electorale Centrale să acrediteze în calitate de observatori pe: Grușin Iuri, Mișin Serghei, Șioilița Tudor și Bessarab Ivan, pe motiv că acțiunea a fost depusă după expirarea termenul prevăzut la art. 209 (f.d. 19-25).

18. La 24 octombrie 2024, Asociația Obștească „ADOR ORAȘUL MEU” a depus recurs împotriva încheierii din 22 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând anularea încheierii recurate (f.d. 27-35).

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

19. Art. 241 alin. (1) din Codul administrativ:

„Încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.”

20. Art. 242 din Codul administrativ:

„Recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.”

21. Art. 191 alin. (5) lit. b) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, a deciziilor și a încheierilor curților de apel.”

22. Art. 207 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ:

„Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.209.”

23. Art. 209 alin. (1) din Codul administrativ:

„Acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, ***dacă legea nu prevede altfel.***”

24. Art. 95 alin. (1) din Codul electoral:

„În perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care **se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea**, a fost identificată inacțiunea sau ***a fost adoptată hotărârea.***”

25. Art. 95 alin. (8) din Codul electoral:

„Înaintarea acțiunilor în contencios administrativ, precum și exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătorești se efectuează în termenul stabilit la alin. (1).”

26. Art. 100 alin. (1) din Codul electoral:

„În perioada electorală, autoritățile competente examinează contestațiile în termen de 3 zile de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor. La examinarea litigiilor electorale, instanțele judecătorești aplică același termen, inclusiv în cadrul procedurilor de exercitare a căilor de atac.”

27. Art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ:

„Examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

28. Cu referire la termenul de depunere a recursului se reține că, Curtea de Apel Chișinău a adoptat încheierea contestată la 22 octombrie 2024, fiind

notificată recurentului la data de 22 octombrie 2024, ora 17:14, prin intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă prin extrasul din poștă electronică a Curții de Apel Chișinău, anexat la actele cauzei. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că Asociația Obștească „ADOR ORAȘUL MEU”, s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenul instituit de legiuitor, pentru demararea căii de atac în ordine de recurs.

29. Din documentele aflate la dosar reiese clar că, la data de 13 octombrie 2024, Asociația Obștească „ADOR ORAȘUL MEU” a înaintat Comisiei Electorale Centrale o cerere privind acreditarea a șase persoane în calitate de observatori naționali pentru monitorizarea referendumului republican constituțional și alegerilor prezidențiale din 20 octombrie 2024 (f.d. 12).

30. Prin hotărârea Comisei Electorale Centrale nr. 3125 din 18 octombrie 2024, au fost acreditați în calitate de observatori naționali două persoane din partea Asociației Obștești „ADOR ORAȘUL MEU”, în vederea monitorizării referendumului republican constituțional și alegerilor prezidențiale din 20 octombrie 2024, conform anexei. Potrivit hotărârii nr.3125 din 18 octombrie 2024, Comisia Electorală Centrală a stabilit că în urma verificării prealabile a documentelor prezentate, s-a constatat că patru persoane care se regăsesc în lista anexată la demersul Asociației obștești efectuează acțiuni politice active pe rețele sociale, inclusiv sub aspectul exprimării opțiunii la referendum. Totodată, în privința uneia dintre aceste persoane există suspiciuni de efectuare a tentativei de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 182 „Falsificarea rezultatelor votării” din Codul penal nr.985/2002, documentele fiind remise spre examinare Procuraturii Generale (f.d. 14-15).

31. Nefiind de acord cu hotărârea Comisei Electorale Centrale nr. 3125 din 18 octombrie 2024, în partea refuzului de a acredita în calitate de observatori pe Grușin Iuri, Mișin Serghei, Șioilița Tudor și Bessarab Ivan, la data de 22 octombrie 2024, Asociația Obștească „ADOR ORAȘUL MEU” s-a adresat cu prezenta acțiune la Curtea de Apel Chișinău, prin care a solicitat anularea hotărârii Comisei Electorale Centrale nr. 3125 din 18 octombrie 2024, în această parte și obligarea Comisei Electorale Centrale să acrediteze în calitate de observatori pe: Grușin Iuri, Mișin Serghei, Șioilița Tudor și Bessarab Ivan (f.d 3-7).

32. Completul de judecată menționează că, în contextul contenciosului administrativ electoral, termenul de 3 zile este un termen special, de

prescripție procedurală. Acest termen este reglementat în mod specific pentru perioada electorală, având ca *scop asigurarea celerității și certitudinii în soluționarea litigiilor electorale*. Aceasta este o perioadă în care **rapiditatea și eficiența soluționării disputelor sunt esențiale, dat fiind impactul direct asupra procesului democratic**.

33. Așadar, articolul 95 la alin. (1) din Codul electoral, stabilește că termenul general în perioada electorală este de 3 zile și începe **din ziua următoare celei în care** a avut loc evenimentul ce determină contestația, adică în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau **a fost adoptată hotărârea**. Această regulă simplifică calcularea termenului, eliminând ambiguitățile privind includerea sau excluderea zilei în care a avut loc acțiunea sau inacțiunea.

34. Sintagma „începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea” are implicații importante privind modul în care se calculează termenul de depunere a contestațiilor, influențând direct accesul la justiție și interpretarea termenelor de către părți și autorități.

35. Această formulare este specifică și clară, stabilind că prima zi de termen nu este ziua în care s-a produs evenimentul (acțiunea, inacțiunea sau adoptarea hotărârii), ci **ziua următoare**. Astfel, dacă evenimentul a avut loc într-o zi, calculul termenului începe efectiv în ziua următoare, ceea ce oferă părților o **zi întreagă pentru a analiza și decide** dacă vor iniția o contestație.

36. Stabilind clar că termenul începe de **a doua zi după eveniment**, această formulare reduce interpretările diferite sau subiective ale părților. În cazul în care o parte ar susține că termenul începe în ziua evenimentului, această formulare contrazice clar o asemenea interpretare și menține un standard de calcul uniform.

37. Astfel, legiuitorul a stabilit clar și fără echivoc sintagma „calculul începând cu ziua următoare”, utilizând o formulare tehnică ce garantează **claritate procedurală și echitate procesuală** pentru toate părțile implicate. Aceasta contribuie la interpretarea unitară a termenului de contestație, asigurând un cadru procedural previzibil și oferind o zi suplimentară pentru pregătirea contestației, esențială pentru respectarea dreptului la justiție și corectitudinea procesului electoral.

38. Instanța de recurs menționează că termenul de 3 zile este unul imperativ și peremptoriu, ceea ce înseamnă că, odată depășit, dreptul reclamantului de a acționa în justiție pentru a contesta un act administrativ

sau o decizie electorală încetează, iar acțiunea sa va fi considerată inadmisibilă. Acest lucru înseamnă că instanța nu va mai examina pe fond cauza, fiind nevoită să declare inadmisibilitatea acțiunii pentru nerespectarea termenului procedural.

39. În contenciosul administrativ, respectarea termenelor procedurale este esențială, iar în perioada electorală, această necesitate este și mai stringentă. Termenele scurte sunt stabilite pentru a asigura stabilitatea și predictibilitatea procesului electoral, astfel încât toate litigiile să fie soluționate înainte de finalizarea procedurilor electorale. Așadar, nerespectarea termenului de 3 zile atrage inadmisibilitatea acțiunii.

40. În acest context, instanța de recurs evidențiază consecințele juridice ale nerespectării acestui termen:

- Inadmisibilitatea acțiunii, unde instanța declară acțiunea inadmisibilă fără a intra în fondul cauzei, ceea ce împiedică o soluționare pe merit a litigiului.
- Pierderea dreptului de a contesta, ceea ce presupune că reclamantul pierde dreptul de a contesta actul administrativ sau decizia electorală care face obiectul litigiului, fără posibilitatea de a obține o soluție favorabilă în justiție.

41. Inadmisibilitatea pentru depășirea termenului de 3 zile este reglementată de normele de procedură administrativă și se aplică în mod corespunzător contestațiilor în materie electorală. Aceste norme au ca scop asigurarea unei administrări eficiente a procesului electoral, prevenind întârzierile care ar putea perturba desfășurarea normală și corectă a scrutinului.

42. Normele juridice aplicabile, prevăzute în Codul electoral și Codul administrativ, stabilesc clar termenul de 3 zile pentru depunerea contestațiilor și soluționarea acțiunilor în perioada electorală. Aceste dispoziții prevăd termene mai scurte decât cele din contenciosul administrativ general, cu scopul de a preveni blocarea sau prelungirea nejustificată a procesului electoral și de a asigura desfășurarea eficientă și promptă a acestuia.

43. Cu toate că termenul de 3 zile este unul strict, există cazuri excepționale în care instanțele ar putea analiza motivele obiective pentru depășirea acestuia. Dacă reclamantul poate demonstra o cauză temeinică, precum forța majoră sau imposibilitatea absolută de a depune acțiunea în

termen, instanța ar putea examina o eventuală excepție, în sensul repunerii reclamantului în termen de contestare.

44. Analizând argumentele prezentate de Asociația Obștească „ADOR ORAȘUL MEU”, instanța de recurs nu a identificat existența unor circumstanțe excepționale care să-l fi împiedicat să își exercite drepturile procedurale cu bună credință și să conteste răspunsul emis de Comisia Electorală Centrală în termenul prevăzut de lege, el nesolicitând repunere în termen.

45. Prin urmare, Completul de judecată apreciază ca fiind întemeiată concluzia Curții de Apel Chișinău, care a constatat că acțiunea în contencios administrativ a fost depusă cu omiterea termenului stabilit la art. 95 alin. (1) și (8) din Codul electoral. Or, Comisia Electorală Centrală a emis hotărârea nr. 3125 la data de 18 octombrie 2024. Astfel, termenul de depunere a acțiunii a expirat la data de 21 octombrie 2024, iar reclamantul s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de contestare a hotărârii Comisiei Electorale Centrale la 22 octombrie 2024.

46. Argumentul invocat de recurentă, conform căruia termenul de depunere a acțiunii ar trebui calculat de la momentul primirii actului contestat, este respins ca nefondat, întrucât legea stabilește clar că termenul începe să curgă de la data adoptării hotărârii, și nu de la momentul notificării.

47. Având în vedere că instanța are obligația de a verifica, din oficiu, respectarea termenelor de prescripție procedurală, iar dacă termenul de 3 zile a fost depășit, aceasta este obligată să declare acțiunea inadmisibilă, instanța de recurs constată că Curtea de Apel Chișinău și-a îndeplinit corespunzător această obligație. Or, prima instanța a motivat soluția adoptată, făcând referire la cadrul legal aplicabil și la normele specifice contenciosului administrativ electoral, asigurând astfel respectarea principiului legalității și a celerității procedurii în perioada electorală.

48. În final, Completul de judecată reiterează că termenul de 3 zile în materie electorală este un termen de prescripție procedurală obligatoriu. Nerespectarea acestui termen atrage sancțiuni procedurale corespunzătoare, contribuind astfel la protejarea stabilității și celerității procesului electoral. Această regulă reflectă necesitatea de a menține un echilibru între dreptul la justiție și imperativul de a proteja eficiența și integritatea procesului electoral.

49. Prin urmare, instanța de recurs concluzionează că încheierea din 22 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău reflectă nu doar aplicarea

corectă a legii, ci și consolidarea principiului accesului la justiție în condițiile respectării procedurii.

50. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 230 și 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ.

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul depus de Asociația Obștească „ADOR ORAȘUL MEU”, împotriva încheierii din 22 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Decizie este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă